

Motion till riksdagen 2005/06:Kr381

av Lars Leijonborg m.fl. (fp)

Liberal kulturpolitik

Motionen delad mellan flera utskott

Sammanfattning

De senaste tio åren har varit tio förlorade år för Sverige. Våra gemensamma resurser har inte växt så mycket som skulle ha varit möjligt. Vår välfärd har blivit sämre. Kulturen har drabbats av nedskärningar, sänkt eller utebliven uppräknig av anslag, indragna anslagssparanden och en tilltagande otrygghet för kulturarbetare.

För 30 år sedan var Sverige bland de rikaste länderna i världen. Nu är Sverige fattigast i Norden. Effekterna av detta har gett utslag också på kulturens område.

Museernas samlingar förstörs. På grund av resursbrist kan museerna inte vårda sina samlingar på bästa sätt. Kulturarvet vittrar sönder alltmer för varje år.

Pensionsfrågorna olösta. Regeringen har inte tagit sitt ansvar för scenkonstens utövare och deras pensioner. Kostnader har lagts över på institutionerna som inte fått kompensation fullt ut. Regeringens tillskott i årets förslag till budget är fortfarande för litet.

Prestigeprojekt tränger ut annat. Stora prestigebetonade projekt har trängt undan andra viktigare uppgifter inom kulturpolitiken, tvångsinförandet av digital-tv samt fri entré på 19 statliga museer.

Förändring är nödvändig. Sverige behöver en liberal kulturpolitik. I denna motion presenterar vi våra förslag till en bättre kulturpolitik.

Sverige behöver en starkare kulturpolitik. Vi föreslår väsentliga förstärkningar av bidragen till den regionala kulturverksamheten. Vi föreslår höjda anslag till museerna så att förstörelsen av vårt kulturarv kan upphöra. Vi tillskjuter medel för att lösa institutionernas ekonomiska problem så att pensionsfrågan för dansare och sångare en gång för alla kan lösas.

Fel! Okänt namn på

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Förslag till riksdagsbeslut.....	4
Liberal kulturpolitik	8
Frihet, mångfald och kvalitet.....	8
Kulturpolitikens mål.....	9
Jämställdhets- och minoritetsperspektiv i kulturlivet	9
Kulturen är en tillväxtfaktor	10
Kulturens villkor i samhället	11
Fri entré en gökunge för kulturen	11
Institutionernas hyresproblem	13
Kulturen behöver finansiering från flera håll	13
Inrätta fristående kulturstiftelser.....	14
Sponsring av kultur ska underlättas	15
Regionala kulturpengar.....	15
Statens kulturråd.....	16
Stärk scenkonsterna	16
Stärkt stöd till de nationella institutionerna	16
Riksteatern.....	17
Drottningholms slottsteater.....	18
Pensionsåtaganden vid institutionsteatrarna	18
Öka stödet till de fria grupperna	18
Musikteatrar och orkestermusik	19
Nationellt viscentrum i Västervik.....	19
Värna det fria ordet.....	19
Kulturtidskrifternas situation.....	20
Upphovsrättslig ersättning till kulturtidskrifter för kopierat material.....	20
Liberaler älskar böcker	21
Hävda bildningsidealet	21
Mycket läsning av skönlitteratur	21
Biblioteken behövs också i IT-åldern	22
Biblioteken och barnen.....	23
Avskaffa bibliotekslagen.....	23
Kyrkoantikvarisk ersättning	23
Vårda kulturarvet.....	24
Satsning på museer	24
Ansvar för den svenska fotoskatten	25
Prioritering av vissa mindre museer	26
Utställning av museiföremål och fornynd	26
Exploatering	27
Dialektordboken	27
Stimulera barns och ungdomars kulturintresse.....	28
Fri entré på museer för barn och ungdomar.....	28
Musik- och kulturskolor	28

Fel! Okänt namn på

Det offentliga rummet	29
Inköp av konst	30
Förstärk visningsersättningen	30
System för upphovsrättslig ersättning, stipendier och bidrag	31
Kunskap och bildning	31
Studieförbunden	31
Folkhögskolorna	32
Hemslöjden	33
Kultur för alla	34
Kultur och hälsa	34
Kultur- och språkstöd till invandrare och minoriteter	34
Samisk kultur och Sametinget	35
Ökade resurser till trossamfunden	35
Övrigt	36
Måltidens betydelse	36
Riksantikvarieämbetets uppdragsverksamhet	36
Omvandling av myndigheten Levande historia	37
Avskaffa filmcensur för vuxna	37
Babybio	38
Avskaffa tv-avgifterna	38
Slutord	38

Fel! Okänt namn på

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till nya mål och mätbara delmål för kulturpolitiken i enlighet med vad i motionen anförs.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionens anförs om uppföljning av jämställdhets- och minoritetsperspektiv i kulturlivet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kulturen som tillväxtfaktor.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nödvändigheten av att lösa institutionernas hyresproblem.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av långsiktig ekonomisk planering för teatrarna.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning för att ta fram förslag om hur fristående kulturstiftelser kan inrättas och finansieras.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sponsring.¹
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förstärkning och omfördelning av medel till regional kulturverksamhet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Statens kulturråds verksamhet och anslag.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökat stöd till nationalscenerna Operan, Dramaten och Dansens Hus.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökat stöd till Riksteatern inklusive Moomsteatern.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förstärkt permanent stöd till Drottningholms slottsteater och Sveriges teatermuseum.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om pensionskostnaderna för scenkonstnärerna.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stödet till de fria teatergrupperna.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda möjligheterna till att bygga upp ett nationellt viscentrum i Västervik.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stödet till kulturtidskrifterna och skapandet av en paraplyorganisation för att tillvarata kulturtidskrifters upphovsrättsliga intressen.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förstärkta bidrag till bibliotekens litteraturinköp.
18. Riksdagen beslutar att upphäva bibliotekslagen (1996:1596).
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kyrkoantikvarisk ersättning.

Fel! Okänt namn på

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om satsningar på museernas kvalitet och samlingsvård i stället för fri entré.
21. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en plan för hur staten kan stödja att museernas samlingar kan vårdas i framtiden.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om överföring av delar av Riksutställningars uppgifter till regionala museer.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om omlokalisering av Riksutställningar.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den svenska fotoskatten.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bidrag till Nordiska Akvarellmuseet och Marionettmuseet.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om visning av kulturskatter nära fyndplatsen.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lån av museiföremål och översyn av beslutsordningen i frågor som rör dispositionen av det nationella kulturarvet.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om exploatering.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att säkra utgivningen av dialektordboken.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stimulera barns och ungdomars kulturintresse.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att erbjuda museer möjligheten till fri entré för barn och ungdomar upp till 19 år.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av kommunalt stöd till musik- och kulturskolornas verksamhet.²
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om det regionala och lokala ansvaret för konstnärlig utsmyckning av det offentliga rummet.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om former för stöd till verksamma konstnärer och upphandling m.m. av offentlig konst.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utredning av systemen för stipendier, bidrag, upphovsrättsliga ersättningar och droit de suite.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om studieförbundens bidrag och verksamhet.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en uppvärdering av folkhögskolornas roll och behovet av en utredning om finansiering av samarbetet mellan svenska folkhögskolor och motsvarande utbildningar i de baltiska länderna och Polen.

Fel! Okänt namn på

38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om spetskonsulenten.
39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om kultur och hälsa.
40. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om kultur och språkstöd till invandrare och minoriteter.
41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om stöd till den samiska kulturen i Sverige.
42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om stöd till trossamfunden.
43. Riksdagen begär att regeringen snarast återkommer med förslag på en långsiktig finansiering av utgivningen av Svenska Akademiens ordbok.
44. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en utredning om att göra Måltidens hus i Grythyttan till ett nationellt centrum.
45. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om Riksantikvarieämbetets uppdragsverksamhet och omlokalisering av Riksantikvarieämbetet.
46. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en utredning om omvandling av myndigheten Levande historia till en stiftelse.
47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om inrättandet av ett permanent nordisk-baltiskt fredsmuseum.
48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en ny åldersgräns på 18 år i samband med att vuxencensuren avskaffas.
49. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om anslag till Statens biografbyrå.
50. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att möjliggöra visning av barnförbjudna filmer och filmer med åldersgräns på babybio.
51. Riksdagen avslår regeringens förslag till ändring av lagen (1989:41) om tv-avgift.
52. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt uppställning:

Anslag <i>Tusental kronor</i>	Regeringens förslag	Anslagsför- ändring	Anmärkning
27:1 Biografbyrån	9 872	-3 500	Avskaffad vuxencensur
28:1 Statens kulturråd	47 328	-6 000	Minskad verksamhet -6 mnkr
28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet	235 030	15 000	Pensionsåtaganden, 15 mnkr
28:5 Bidrag till Operan, Dramaten m.m.	874 656	3 000	Rikskonsertser -10 mnkr, Operan och Dramaten +5 mnkr vardera Riksteatern +1 mnkr och +2 mnkr Dansens Hus
28:6 Bidrag till regional kulturverksamhet	755 596	35 000	Varav 10 mnkr till Göteborgso- peran

Fel! Okänt namn på

Anslag <i>Tusental kronor</i>	Regeringens förslag	Anslagsför- ändring	Anmärkning
28:7 Vissa teater-, dans- och musikändamål	159 441	3 000	Drottningholmsteatern, 1 mnkr till Teatermuseet och 2 mnkr till föreställningsverksamheten
28:9 Litteraturstöd	124 329	27 500	28 mnkr inköp av litteratur, -3,5 mnkr En bok för alla, Kulturtid- skrifter 3 mnkr
28:15 Konst i den ge- mensamma miljön	40 026	-7 000	Större ansvar tas lokalt och regionalt
28:23 Språk- och folk- minnesinstitutet	35 835	1 000	Färdigställande av dialektordbo- ken
28:27 Kyrkoantikvarisk ersättning	235 000	15 000	Fullföljande av överenskom- melse med Svenska kyrkan
28:28 Museimyndigheter	870 768	-27 000	Frivillig fri entré, -41 mnkr +3 mnkr Moderna museet, +11 mnkr bl.a. vård av samling- ar
28:29 Museistiftelser	220 818	-2 000	Frivillig fri entré -7 mnkr, bl.a. vård av samlingar +5 mnkr
28:30 Regionala museer	152 225	16 500	Marionettmuseet, +0,5 mnkr Akvarellmuseet +2 mnkr, vård av samlingar +14 mnkr
28:31 Vissa museer	54 663	4 000	Bl.a. vård av samlingar
28:33 Riksställningar	46 027	-5 000	Minskad verksamhet
28:34 Forum för levande historia	40 061	2 500	Nordisk-baltiskt fredsmuseum
28:39 Stöd till trossam- funden	50 232	10 000	Sjukhuskyrkan
29:1 Ungdomsstyrelsen	19 100	-10 000	Minskade medel till ungdoms- satsning
Nytt		4 000	Bevarandeplan, vård av arkiva- lier m.m.
Nytt		24 000	Museer erbjuds att införa fri entré för barn och ungdom
Summa		100 000	

¹Yrkande 7 hänvisat till SkU.

²Yrkande 32 hänvisat till UbU.

Fel! Okänt namn på

Liberal kulturpolitik

I denna motion beskriver Folkpartiet hur kulturens villkor kan förbättras. Vi tar vår utgångspunkt i en liberal grundsyn på människan och det sammanhang där hon är satt att verka. Kulturen erbjuder visioner, reflektion, fördjupning och livsglädje och utgör en grogrund för tolerans och skapande möten mellan människor. I motionen framställs även budgetyrkanden som motiveras i andra motioner.

Frihet, mångfald och kvalitet

Frihet, mångfald och kvalitet är grundprinciperna i den liberala kulturpolitiken. En framåtsyftande kulturpolitik, som skapar goda förutsättningar för ett fritt, utmanande och ständigt förnyande kulturliv, tillgängligt för alla, är nödvändig för ett gott samhälle.

Den enskilda människan är utgångspunkten för liberal tanke och politik. Hennes frihet, livskvalitet och utveckling är det centrala syftet. Kulturen erbjuder individen möjlighet till bildning, reflektion och personlig utveckling. Kulturen bidrar till nya sätt att förstå och påverka det samhälle vi lever i.

Frihetstanken är djupt förankrad i den liberala själen. Det handlar om frihet att uttrycka sig; frihet att utvecklas; frihet att röra sig över stora avstånd i tankarnas och drömmarnas värld; möjlighet att slippa instängdhet, begränsningar och trångsynta mönster för tanke och handlingar. För att fortsätta forma demokratin krävs ett levande offentligt samtal. Kultur i form av konst, litteratur och teater är ofta det som ger stoff, kunskap och inspiration till detta samtal.

Att kulturlivet är fritt från ingripanden och begränsningar är en förutsättning för att uppnå det livaktiga offentliga samtalet. Få områden lämpar sig så illa för lagstiftning och anvisningar som kulturen. Alla försök att med lagar snäva in kulturen, vars inneboende kraft finns just i att vara fri, dynamisk och ifrågasättande, måste avvärjas. Därför kan det vara speciellt viktigt att det som inte får allmänt gillande uttrycks. Så slipar vi våra argument eller finner att de inte bär. Frihet är en nödvändighet för ett levande kulturliv. Frihet innebär i grunden respekt för den konstnärliga kompetensen. Konsten har sin styrka i att vara en motvikt till makthavarna och till etablerade föreställningar om livet. Kulturinstitutioner får inte heller ge efter för påtryckningar från andra nationer, befolkningsgrupper eller enskilda personer för att avstå från att visa verk av olika slag.

På många håll i världen är kulturlivet fortfarande inte fritt utan utsätts för politiska påtryckningar. Även om Sverige lyckligtvis är förskonat från detta, så finns det fortfarande mycket att göra för att främja vår kulturs frihet. Högt på dagordningen står att kämpa mot kulturens beroende av alldeles för få finansärer och givare för att öka de ekonomiska resurserna.

De tre målen för vår liberala kulturpolitik – frihet, mångfald och kvalitet – är beroende av varandra. Frihet betyder bl.a. en konkret frihet att vända sig till flera och olika finansieringskällor. Mångfalden av finansieringsmodeller kan

ge rum för en mångfald av olikartade produktioner och distributionsmodeller. Kvalitet föds just i det kraftfält på vilket mångfaldens skeenden fritt samspelar. Kvalitet, när det gäller kulturverksamhet, kan bedömas dels utifrån skickligheten hos konstnären att gestalta det han eller hon vill, dels hur nyskapande det är, eller hur väl det anknyter till sådant som tidigare gjorts. Kvalitet måste bedömas efter objektiva kriterier, men eftersom konst ofta handlar om upplevelser går det inte att förbise den subjektiva värderingen av ett konstverk. Därför kan man inte sätta upp generella regler för vad som är kvalitet.

Kulturpolitikens mål

Kulturpolitiken är politikens mest ödmjuka gren, samtidigt som den är ett politiskt område som kräver energi och beslutsamhet. Den får och kan inte sträva efter att styra kulturlivets utveckling. Den ska däremot ge starka impulser, bestämt försvara de demokratiska principerna om tanke- och yttrandefrihet samt garantera förutsättningarna – ekonomiska och organisatoriska – för en sund vardag när det gäller produktion, distribution och mottagning av kultur. Därför måste kulturpolitiken struktureras av tydliga mål. Fler av de kulturpolitiska mål som riksdagen beslutade om 1996 har snarare karaktären av medel för kulturpolitiken än mål. Folkpartiet liberalerna föreslår därför, i likhet med tidigare år, att de nuvarande målen förändras för att uppnå större klarhet.

Målen för kulturpolitiken medger i liten utsträckning någon kvalificerad uppföljning av politikens resultat. Det måste kunna gå att avgöra om kulturpolitiken uppnått sitt syfte eller inte. Folkpartiet liberalerna föreslår därför att de nationella målen för kulturpolitiken, under den förnyelseprocess som vi föreslagit, bör inledas, kompletteras med uttryckliga, mätbara mål för de enskilda kulturpolitiska insatserna.

Vad som här är sagt om kulturpolitikens mål och komplettering med mätbara delmål bör ges regeringen till känna.

Jämställdhets- och minoritetsperspektiv i kulturlivet

Den vars livsvillkor aldrig speglas i det kulturella utbudet kan inte känna någon samhörighet med kulturen i det land hon lever. Om kulturen brister i bredd blir den likriktad och bidrar till utanförskap. Däremot kan kulturen, genom att uppvisa en mångfald och bredd i perspektiv, bidra till att överbrygga klyftor och betona det allmänmänniska och enande snarare än det åtskiljande och särande.

Det finns en mängd faktorer som påverkar de generella livsvillkoren för en människa, såsom kön, etnicitet, yrke, social och ekonomisk bakgrund, sexuell läggning och ålder. Det är givetvis vare sig möjligt eller önskvärt att anslå några kvantitativa mål för hur stor del av produktionen inom ett visst område

Fel! Okänt namn på

som riktas till en viss grupp. Däremot är det både möjligt och rimligt att diskutera hur de kulturpolitiska medlen används i förhållande till sådana faktorer. Här ställs frågor både om vem som producerar och för vems räkning; vem som är subjekt och vem som är objekt i förhållandet mellan kulturskapare och publik.

Förhållandet får inte fastna i det alltför vanliga kategoritänkandet där en viss del av resurser, tid och utrymme anslås åt ”minoriteter” medan resten av utbudet fortfarande är dominerat av en tydlig normativitet i fråga om egenskaper som kön, etnicitet och demografi.

Detta är ett område av de allmänna kulturpolitiska målen som bör vara föremål för fördjupade studier och återkommande uppföljning. Vad som här sagts om uppföljning av jämställdhets- och minoritetsperspektiv i kulturpolitiken bör riksdagen ge regeringen till känna.

Kulturen är en tillväxtfaktor

Kulturen är en verksamhet med ett egenvärde, men det hindrar inte att man kan se klara kopplingar mellan ett vitalt och nyskapande kulturliv och den ekonomiska tillväxten. Det finns en föreställning om kultur och kommunikation som ett slags onödigt smycke, en marginell företeelse som kräver subventioner men aldrig ger vinst. Vi behöver ta till oss en helt annan syn. Att inte satsa på kulturen i dag betyder att stänga sig ute från dagens och morgondagens världsomfattande arbetsmarknad.

De nya informations- och kommunikationsmedierna blandar stillbild och text, rörlig bild och musik, grafik av hög konstnärlig kvalitet och dans eller annan form av kroppslig kommunikation. Helt nya medier med revolutionerande uttrycksmedel för kulturella upplevelser föds.

Sedan ABBA vann Eurovision Song Contest 1974 har en strålande framgångsrik musikindustri vuxit fram. Både musikindustrin och upplevelseindustrin är stora exportframgångar, där svensk musikexport endast överträffas av Storbritannien och USA. Svensk design uppmärksammas internationellt och ger svensk industri möjligheter att nå nya marknader. Även inom Sverige har olika former av kulturyttringar inneburit en god tillväxt utanför de stora städerna, t.ex. i Hultsfred. Festivaler och arrangemang som samlar folk kring film, musik och teater utgör en stark motor i berömda turistorters utveckling eller placerar tidigare okända små samhällen på de internationella resornas kartor.

För att nå detta krävs en god samhällelig kulturinsats, vilket kan jämföras med det offentliga ansvar för grundförutsättningarna i andra verksamheter, att genom utbildning, en fungerande ”infrastruktur” och effektiva institutioner skapa bästa möjliga tillväxtbetingelser. Det finns många delar inom kulturen som stimulerar till kreativitet. Kommunala musikskolor likväl som ABBA och Roxette har betytt mycket för att grundlägga den svenska musikindustrins exportframgångar. Därtill kommer också att kunskap om vårt kulturarv är viktig, inte minst för ungdomar.

I Sverige lever dock kulturskaparna alltjämt under svåra omständigheter. De flesta människor som försörjer sig på att skriva, spela musik, måla, dansa eller spela teater är inte och kan inte bli fast anställda. Till och med de stora institutionerna har en i grunden svag ekonomi.

Beträffande de enskilda konstnärernas villkor hänvisas till en gemensam borgerlig motion.

Kulturens villkor i samhället

Kulturens allt överskuggande problem är ekonomin. De ekonomiska förutsättningarna är inte bara avgörande för mångfald och kvalitet i utbudet av kulturella aktiviteter utan de är också, som tidigare berörts, på ett djupare plan avgörande för om målsättningarna om en fri och obunden kultursektor ska vara verklighet eller tomma ord. Därför är inte bara storleken på de offentliga kulturanslagen viktiga, utan det är de samlade ekonomiska villkoren som är avgörande. Kulturpolitiken bör i princip vara generell. Selektiva urvalsprinciper måste tillämpas restriktivt.

Långsiktighet, effektivitet och kvalitetsmedvetande måste prägla politiken på kulturområdet i ännu högre grad än andra områden. Kulturverksamhet kräver längre planeringshorisont än många andra verksamheter. Det gäller förstås kulturskaparnas villkor, deras möjlighet till försörjning och deras utbildning. Det gäller också hela det rika kulturarv som skapar referensramar och utgångspunkter för dagens produktioner. Lika lite som man kan få fram en skolad operasångare genom en månads repetitioner kan man skapa en tradition som den som ger operan dess särskilda inramning och ställning, genom fläckvisa insatser under kort tid med osäker framtid. Det tar ofta tid att bygga kultur.

Folkpartiet vill därför se till helheten när det gäller de ekonomiska villkoren för kulturen. Att det är nödvändigt att prioritera mellan olika insatser inte bara på grund av deras angelägenhetsgrad utan också med ekonomiska realiteter i åtanke, är en bister verklighet. På samma sätt kommer människors vilja att betala för kulturella upplevelser liksom företags vilja att bistå med sponsring att påverkas av den allmänna ekonomiska konjunkturen. Av dessa skäl är det särskilt viktigt att staten har förmåga att prioritera det ingen annan kan väntas ta ansvar för.

Fri entré en gökunge för kulturen

Satsningen på fri entré på de statliga museerna har mycket riktigt blivit den gökunge i kulturbudgeten som Folkpartiet varnade för när förslaget först fördes på tal. Den tränger ut vad vi anser betydligt mer angelägna kulturpolitiska uppgifter.

Vi menar att det offentliga kulturstödet mot denna bakgrund bör förstärkas något samt ges en tydligare prioritering efter ovanstående principer. Inom

Fel! Okänt namn på

ramen för hela utgiftsområdet anslår Folkpartiet för vart och ett av budgetåren, 2006, 2007 och 2008 nära 100 miljoner kronor mer än regeringen. Vi föreslår också en rad omprioriteringar inom och mellan enskilda anslag.

Anslagsutvecklingen för 2007 respektive 2008 ser ut så här:

Anslag <i>Tusental kr</i>	Regeringens förslag 2007	Anslags- förändring fp	Regeringens förslag 2008	Anslags- förändring fp
27:1 Biografbyrån	10 042	-3 500	10 231	-3 500
28:1 Statens kulturråd	48 100	-6 000	48 900	-6 000
28:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet	231 200	15 000	231 200	15 000
28:5 Bidrag till Operan, Dramaten m.m.	894 200	3 000	915 700	3 000
28:6 Bidrag till regional kulturverksamhet	783 500	35 000	813 100	35 000
28:7 Vissa teater-, dans- och musikändamål	145 400	3 000	145 400	3 000
28:9 Litteraturstöd och kulturtidskrifter	122 300	27 500	122 300	27 500
28:15 Konst i den gemensamma miljön	40 000	-7 000	40 000	-7 000
28:20 Ersättningar och bidrag till konstnärer	302 700	10 000	310 800	10 000
28:23 Språk- och folkminnesinstitutet	39 100	1 000	39 700	1 000
28:27 Kyrkoantikvarisk ersättning	305 000	-5 000	395 000	-5 000
28:28 Museimyndigheter	881 700	-27 000	899 800	-27 000
28:29 Museistiftelser	225 400	-2 000	231 500	-2 000
28:30 Regionala museer	158 100	16 500	163 900	16 500
28:31 Vissa museer	53 400	4 000	54 800	4 000
28:33 Riksutställningar	46 800	-5 000	47 700	-5 000
28:34 Forum för levande historia	43 400	2 500	44 400	2 500
28:39 Stöd till trossamfundet	50 200	10 000	50 200	10 000
29:1 Ungdomsstyrelsen	19 400	-10 000	19 700	-10 000
Nytt: Bevarandeplan, vård av arkivalier m.m.	0	4 000	0	4 000
Nytt: Museer erbjuds att införa fri entré för barn och ungdom	0	24 000	0	24 000
Nytt: Upphovsrättsfond för kulturtidskrifter	0	10 000	0	10 000
Summa UO 17		100 000		100 000

Institutionernas hyresproblem

I samband med förra årets budgetmotion påpekade vi att det på flera ställen finns negativa siffror för pris- och löneomräkning (PLO). För ett antal institutioner har det att göra med fallande hyrespriser på hyresmarknaden. Att institutionernas hyreskostnader är så pass stora att sjunkande hyrespriser får ett så starkt genomslag i PLO, är i sig kanske ofrånkomligt i många verksamheter som är inhysta i ändamålsfastigheter i storstäder. Det samma gäller så klart också när hyrorna stiger. Men vi vill invända mot förfarandet att regeringen räknar ned budgetanslagen innan hyran verkligen sänkts. De flesta berörda institutionerna har staten som hyresvärd genom Statens fastighetsverk. Om staten, i sin roll som hyresvärd, inte är lika snabb att sänka hyran som staten i rollen som anslagsgivare är med om att sänka anslaget så är det i första hand institutionerna som hamnar i kläm.

Folkpartiet liberalerna menar att det snarare ger institutionerna större incitament att hålla hyreskostnaderna låga om de får behålla effekten av en hyres-sänkning budgetåret ut. Att sänka anslagen innan parterna ens enats om att inleda förhandlingar om hyressänkningar kan i många fall innebära att man i realiteten tvingas omprioritera medel från verksamheten till hyreskostnader. Budgetpropositionens mål för institutionen kan alltså vara ohållbara och underfinansierade redan innan de är beslutade. Vi anser att regeringen snarast bör lägga fram förslag som förebygger situationer enligt ovan.

Regeringen beslutade redan 2001 att kostnadshyressättning ska gälla för till exempel Operan, Dramaten, Historiska museet och Nationalmuseum, vilket inte kommit att gälla på grund av en konflikt med Statens fastighetsverk om underhåll. Det är ett exempel på hur segslitna tvister om hyresvillkoren kan bli.

Kulturen behöver finansiering från flera håll

Att skapa utrymme för kvalitetskultur i hela landet är en viktig kulturpolitisk uppgift. Frihetens och mångfaldens krav när det gäller finansiering av kultur berör två viktiga element i kulturens arbetsprocess: finansiering av verksamhet – investeringar och täckning av löpande kostnader – och finansiering som ger fria kultur- och konstproducenter rimliga förutsättningar att leva på sitt yrke.

Det offentliga stödet till kulturen måste komma från både stat, regioner, landsting och kommuner. Ett alltför starkt beroende av få finansiärer riskerar att leda till likformighet. Alla offentliga aktörer har ansvar för att skapa goda möjligheter för ett rikt kulturliv med både bredd och djup.

Det offentliga ekonomiska kulturstödet, framför allt det nationella, bör främst riktas mot det professionella kulturlivet. Detta kulturstöd måste också präglas av långsiktighet. En liberal uppgift i alla kommuner är att ta ansvar för att medborgarna får en god tillgång till ett rikt kulturliv.

Fel! Okänt namn på

Kulturlivet kan i viss utsträckning fungera på de villkor som marknaden skapar, men kultur enbart utlämnad till marknads krafter blir fattig. Det är viktigt att offentligt stöd inte minskas eller t.o.m. dras in om sponsring säkras för en viss verksamhet. Långsiktigheten får inte heller omintetgöras av en kortsiktig möjlighet att spara eller omfördela pengar. Samtidigt är det givetvis på lång sikt rationellt att minska stödet till sådana kulturyttringar som genom marknadsmässiga intäkter kan bära en större del av sin egen kostnad. Långsiktigheten försvåras också i hög grad, om staten drar in ett ekonomiskt överskott från ett verksamhetsår. Teatrar planerar t.ex. på betydligt längre sikt än ett år, och huvudinriktningen måste vara att de kan planera för 3–4 år. För Operan kan planeringstiden vara ända upp till 8–10 år. Detta innebär att institutionen måste få behålla ett överskott från ett år, liksom själv täcka ett underskott under kommande år. Detta bör ges regeringen till känna.

I dag är det närmast regel att kulturprojekt på alla nivåer söker många bidragsgivare och tvingas till en omfattande administrativ apparat för att redovisa hur de olika bidragen utnyttjats. Här innebär de förslag Folkpartiet liberalerna företräder – fristående kulturstiftelser, starkare regionalisering av kulturmedlen och tydligare regler för sponsring – en avsevärd lättnad för projektproducenter och kulturskapare. Fler men större bidragsgivare som kan ha olika inriktning kan göra det möjligt att söka färre men generösare och mer långsiktiga bidrag.

Inrätta fristående kulturstiftelser

Stiftelsen Framtidens kultur skapades av medel från löntagarfonderna som ett självständigt organ för att uppmuntra förnyelse av kulturlivet. Tyvärr förfelades målet genom att den senare tillträdande socialdemokratiska regeringen sänkte de offentliga kulturanslagen i motsvarande mån.

Vi är medvetna om att intentionen är att Stiftelsen Framtidens kultur ska avvecklas i sinom tid, men Folkpartiet anser att det är viktigt att även i framtiden antingen Stiftelsen Framtidens kultur fortlever eller att det finns en verksamhet med likartade fria möjligheter till ekonomiska insatser för kulturen, helt oberoende av staten eller statens myndigheter. Vi menar därför att kulturen för att säkra en långsiktighet och mångfald måste ha flera finansiärer. Staten har en roll att fylla, sponsring är viktig – men de självständiga kulturstiftelserna vi föreslår kan trygga kulturens möjlighet att säkra finansiering för projekt som varken ryms i den för tillfället rådande kulturpolitiska opinionen eller som kan komma i åtnjutande av företagssponsring.

För att kunna fullgöra denna roll måste stiftelserna byggas upp med ett betydande grundkapital. Detta är något som tar tid. Folkpartiet förordar att stiftelserna byggs upp genom att de medel som i dag brukas för olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder inom kultursektorn successivt styrs om till kulturstiftelserna. För den fattiga kulturen har arbetsmarknadsåtgärderna och akassan under en längre tid utgjort ett slags konstgjord andning, en smygvariant av finansiering. På papperet står det att skådespelarna, dansarna eller bildkonstnärerna är arbetslösa och att de därför är berättigade till utbildnings-

bidrag eller a-kassa. I verkligheten fortsätter många av dessa förmodade arbetslösa att intensivt arbeta mot minimal betalning och med få chanser att nå ut till den publik som kan ha glädje av deras arbete.

I de fristående kulturstiftelserna kommer resurserna till användning för att finansiera kulturaktiviteter, vilket ökar sysselsättningen inom kultursektorn effektivare och mer direkt på ett mer långsiktigt sätt än arbetsmarknadspolitiska åtgärdsprogram.

Likaså måste frågor om hur styrelserna för dessa stiftelser tillsätts lösas, så att de både står fria från alltför starka särintressen och från att bli ytterligare en förlängd arm för regeringen. Därför bör riksdagen av regeringen begära att en utredning tillsätts som tar fram förslag på hur sådana fristående kulturstiftelser kan inrättas och finansieras.

Sponsring av kultur ska underlättas

Det är nödvändigt att Sverige får mer aktiva medborgare och företag vad gäller att långsiktigt stödja kulturlivet. I dag motverkar regeringens politik att sponsringen ökar och blir stabilare såväl för dem som sponsrar som för dem som blir sponsrade.

De riktlinjer som Skatteverket utarbetat ”Riktlinjer, avdragsrätt för sponsring” löser tyvärr inte problemen – särskilt inte för de stora institutionsteaternarna såsom Operan, Dramaten, Riksteatern och Dansens Hus etc.

Speciellt allvarligt är detta paradoxalt nog för statens egna institutioner som i dag är beroende av sponsring på grund av snål medelstildelning från riksdagsmajoriteten. Statens institutioner bör få medel så att de klarar sin verksamhet men sponsring bör också uppmuntras.

Folkpartiet föreslog i motionen med anledning av den skrivelse som låg till grund för Skatteverkets riktlinjer, att en ändring görs i lagen så att skatteavdrag till hundra procent blir möjligt för företag även vid sponsring till kultur. Vi föreslår nu att det i riktlinjerna införs ett stycke med följande innebörd: ”Sponsring är en avdragsgill kostnad under förutsättning att sponsorn erhåller en motsvarande direkt eller indirekt motprestation. Kostnaden är dock endast avdragsgill om det inte är uppenbart att det råder ett missförhållande mellan sponsorsbidraget och motprestationen.”

Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Regionala kulturpengar

Folkpartiet ser det som avgörande att det finns ett livaktigt kulturliv på det lokala och regionala planet. 1974 tog staten, efter ett enigt riksdagsbeslut, ett samlat ansvar för utvecklingen av den regionala kulturen och i det beslutet fanns många bra intentioner, samtidigt som det var en vidgning av statens ansvarsområde. Inte minst innebar det ett ökat stöd till regionerna, men styrningen var hård. Modellen var att ”satsar ni en krona, så satsar staten en

Fel! Okänt namn på

krona”. Och det stimulerade, för man ville ju få tag i statens pengar till den egna regionen.

Efter mer än 30 år kan man konstatera att regionernas kulturansvar utvecklats mycket positivt och det är en livaktig verksamhet på i stort sett alla håll. Det innebär också att det inte behöver finnas samma styrning längre från statsmaktens sida och det pågår också försök med s.k. kulturpåse i region Skåne. Det innebär att regionen själv får en större möjlighet att avgöra inom vilka områden kulturpengarna ska användas. Det är rimligt att denna utveckling fortsätter.

I syfte att omfördela statliga medel för att ytterligare stärka regionala kulturverksamheter föreslår Folkpartiet liberalerna att bidragen till den regionala kulturverksamheten förstärks med 51,5 miljoner kronor årligen. I avvaktan på ett beslut om en samlad kulturpåse för regionens eget beslut, föreslår vi att detta fördelar sig på en ökning av bidragen till regional musikverksamhet samt regionala och lokala teater-, dans- och musikinstitutioner med 35 miljoner respektive en ökning av bidragen till regionala museer med 16,5 miljoner kronor. Av ökningen på anslag 28:6 avsätts 10 miljoner kronor till Göteborgsoperan, och resterande medel fördelas mellan länsmusiken och de regionala teatrarna.

Vad som här sagts om en förstärkning av bidragen till regional kulturverksamhet bör riksdagen ge regeringen till känna, liksom vårt förslag om en ändring av reglerna för fördelning av statliga medel till regionerna.

Statens kulturråd

Omfördelningen av 51,5 miljoner kronor till regional kulturverksamhet innebär i sin tur att Statens kulturråds verksamhet bör kunna minskas. Folkpartiet föreslår att anslaget till Statens kulturråd minskas med 6 miljoner kronor.

Vad som här sagts om Statens kulturråd bör ges regeringen till känna.

Stärk scenkonsterna

Scenkonsterna – teater, musik och dans – är centrala för kulturen. De har vissa gemensamma drag, men är samtidigt också olika. Gemensamt för dem är bland annat att de som regel utövas inför publik, kräver en lång tid av förberedelser för varje uppsättning och anpassade lokaler: scener. Dessa förutsättningar ger upphov till en rad problem som är unika för scenkonsterna inom kulturens område.

Stärkt stöd till de nationella institutionerna

En nationalscen för opera, teater eller balett ska vara ett internationellt, mångkulturellt centrum där det spelas på olika språk, i olika traditioner och

Fel! Okänt namn på

där musiken, scenbilden, dramatiken och dansen överskrider alla språkliga och kulturella gränser.

Nationalscenerna Dramaten och Operan har staten som huvudman. Det är staten som har utformat och beskrivit deras uppdrag. Operan och Dramaten har ett konstnärligt ansvar på samma sätt som nationalscener i andra länder.

Det konstnärliga utvecklingsarbetet på teaterns, dansens och operans områden vilar i stor utsträckning på nationalscenerna. Det är viktigt att de har reella möjligheter att genomföra gästspel och turnéer både i Sverige och i andra länder. Självfallet har nationalscenerna också en stor inspirerande betydelse för den konstnärliga utvecklingen vid andra teatrar både inom landet och utomlands.

Nyskapade verk har sin självklara plats vid nationalscenerna och det uppförs varje år flera betydande verk av svenska dramatiker och kompositörer vid Dramaten respektive Operan. Man producerar även barn- och familjeklassiker och anordnar speciella visningsföreställningar för barn.

Att borga för hög kvalitet och våga nya djärva konstnärliga satsningar ingår i nationalscenernas uppdrag.

Både Operan och Dramaten har otillräckliga resurser. Regeringen föreslår en uppräknings av anslagen endast till följd av pris- och löneomräkning och dessutom en minskning till följd av en generell reduktion med 0,6 procent. Folkpartiet föreslår att ytterligare 5 miljoner kronor avsätts till respektive institution.

Dansens Hus har gett dansen den fasta scenen den så väl behöver. Dansens Hus är en nationell institution, men verkar utifrån sina två scener i Stockholm. Verksamheten har tillfört danskonsten i Sverige mycket. Redan från början har Dansens Hus medverkat i flera projekt för att utveckla och sprida dansen som konststart i Sverige. Verksamheten är således mycket värdefull. Löne- och pensionskostnaderna har ökat betydligt mer än den uppräknings till följd av pris- och löneomräkning som regeringen föreslår. Därför föreslår Folkpartiet att det statliga anslaget ökar med 2 miljoner kronor. Detta bör ges regeringen till känna.

Riksteatern

I Malmö finns en teater som arbetar med utvecklingsstörda, Moomsteatern. Den har visat sig medföra mycket goda resultat både för dem som är engagerade i teaterverksamheten och för publiken. Folkpartiet föreslår därför att teatern får ett statligt bidrag delvis inom ramen för Riksteaterns anslag. Vi anser att Riksteatern ska engagera sig aktivt i verksamheten för att ta till vara erfarenheter och också garantera både långsiktighet och utvecklingsmöjligheter. Folkpartiet föreslår därför att Riksteatern tillförs ytterligare en miljon kronor. Vad som ovan sagts om Riksteatern bör ges regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Drottningholms slottsteater

Sedan Drottningholm 1991 blev erkänt som världsarv har det internationella intresset för Drottningholms slottsteater ökat påtagligt. Drottningholmsteatern är unik i världen eftersom den är fullständigt intakt sedan den byggdes på 1700-talet. Man bedriver också en föreställningsverksamhet som ligger på högsta internationella nivå. För att detta ska vara möjligt i fortsättningen, måste anslagen höjas.

Under åren 1999–2005 har regeringen beviljat ett årligt engångsbidrag om en miljon kronor vilket inte har kompenserat det minskade realvärdet sedan 1992. Utöver de kostnadsökningar som kan mätas i konsumentprisindex har gager och löner ökat betydligt. Folkpartiet föreslog i föregående års kulturmotion en ökning av anslaget till föreställningsverksamheten med 2 miljoner kronor och till Teatermuseet med 2 miljoner kronor. Vi kan med tillfredsställelse konstatera, att regeringen i årets budgetproposition föreslår en uppräkningsökning av anslaget till bl.a. Drottningholmsteatern med 2 miljoner kronor. Vi anser emellertid att denna ökning är otillräcklig och föreslår en ytterligare ökning med 2 miljoner kronor.

Drottningholms slottsteater och Teatermuseum är unika företeelser och finns med på Unescos världsarvslista. Staten måste därför ta ett ekonomiskt ansvar för att detta världsarv kan bevaras.

Vad som här har sagts om Drottningholms slottsteater och teatermuseum bör riksdagen ge regeringen till känna.

Pensionsåtaganden vid institutionsteatrarna

Regeringen föreslår i årets budgetproposition att anslaget för pensionskostnaderna tillförs 55 miljoner kronor, inklusive de 10 miljoner som tidigare använts. Svensk Scenkonst och Teaterförbundet anser att denna ökning av anslaget är otillräcklig för att jämställa scenkonstnärarna med andra offentliganställda. Folkpartiet föreslår därför att anslaget ökas med ytterligare 15 miljoner kronor. Detta bör ges regeringen till känna.

Öka stödet till de fria grupperna

De fria grupperna är en stor tillgång för svenskt teaterliv. De utgör ett viktigt komplement till institutionsteatrarna och är konstnärligt berikande för hela teatersektorn. De fria grupperna mottar statliga bidrag motsvarande ungefär 3 procent av det samlade statliga stödet till teatern. De har länge levt under stark ekonomisk press. Det är särskilt svårt för de fria teatergrupperna att tillgodose behovet av fortbildning för skådespelare, regissörer och annan personal.

Liksom institutionsteatrarna har de fria grupperna påverkats av förändrade pensionsvillkor. Som den ojämförligt största bidragsgivaren till de fria grup-

perna bör staten ta ansvar för att de får kompensation för ökade kostnader inom det nya pensionssystemet.

Folkpartiet liberalerna föreslog förra året en ökning av de fria gruppernas anslag med 20 miljoner kronor mer än regeringen. Vi kan nu med tillfredsställelse konstatera att regeringen i årets budgetproposition föreslår en ökning av anslaget till de fria grupperna med just 20 miljoner. Av denna ökning är dock 12 miljoner en engångsanvisning. Vi anser att ökningen med 20 miljoner ska ligga till grund även för kommande års anslag. Fördelningen av resurserna mellan de fria grupperna bör göras med såväl kvalitetsmässiga som geografiska hänsyn och också för att minska behovet av a-kassa. Detta bör ges regeringen till känna.

Musikteatrar och orkestermusik

Länsmusiken svarar för den största delen av det professionella konsertutbudet i respektive region. Som redan nämnts föreslår Folkpartiet här en väsentlig omfördelning av resurser för att stärka den regionala kulturverksamheten.

Nationellt viscentrum i Västervik

Den svenska visan sitter djupt i folksjälen och är en viktig del av vårt kulturarv. Det finns mängder av olika slags visor och de följer oss hela livet, från vaggvisor till visor som sjungs vid begravningar.

Det är också intressant att se att det anordnas ett stort antal visfestivaler i Sverige varje år. Några orter är Märsta, Tjörn, Munkedal och Falkenberg, men framför allt upprätthålls visstraditionen vid Västerviks Visfestival. Den hölls i år för 40:e gången och är älskad av både artister och publik.

Det är nu dags att gå vidare för att bevara och utveckla visan i Sverige, och det finns ingen ort som kan vara mer lämpad för det än Västervik. Där bör finnas förutsättningar för att bygga upp ett nationellt kunskapscentrum kring visan. Det innebär att det kan viss utbildning koncentreras, kunskaper samlas och forskning bedrivs.

Vi föreslår således att riksdagen tillkännager för regeringen att regeringen låter utreda möjligheterna till att bygga upp ett nationellt centrum för visan i Västervik.

Värna det fria ordet

Det fria ordet är navet i en liberal kulturpolitik. Litteraturen är en unik källa till kunskap, förståelse och fördjupning. I denna tid av blixtnabba förändringar erbjuder boken en fristad för eftertanke och stillhet. Vid sidan av nyhetstelegrammen som flimrar förbi på TV-rutan erbjuder kulturtidskrifterna

Fel! Okänt namn på

möjligheten att föra ett samtal med både bredd och djup. Dagspressens roll som förmedlare av nyheter och arena för den offentliga debatten är stadd i förändring, men inte mindre viktig. Bibliotekens roll i att göra det skrivna ordet tillgängligt i samhället är utomordentligt central.

Kulturtidskrifternas situation

Kulturtidskrifternas roll är att främja utbytet av idéer och stimulera en djupare reflektion kring samhällets och kulturens utveckling. För detta finns ett statligt stöd till produktion och utveckling av kulturtidskrifter. Ett visst stöd till bibliotekens prenumerationer utgår också.

Regeringen slår i årets budgetproposition ihop Litteraturstöd och Stöd till kulturtidskrifter till en anslagspost, Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter, men föreslår ingen ökning för kulturtidskrifterna, snarare en minskning till följd av omprioriteringar och generell reduktion.

Folkpartiet liberalerna vill därför vidhålla förslaget från föregående års motion om att öka anslaget till stöd till kulturtidskrifter med 3 miljoner kronor på produktionssidan. Detta kan medge såväl en uppräknings av stödet till de tidskrifter som befinner sig inom systemet som en viss utökning av antalet titlar som beviljas stöd.

Upphovsrättslig ersättning till kulturtidskrifter för kopierat material

För att ytterligare fördjupa det utvecklade och reflekterande samtalets möjligheter har framförts förslag om inrättande av fonder för en sekundär upphovsrättslig ersättning som till exempel Bonus Presskopias avtal med skolor, företag och myndigheter.

Kopiering av artiklar ur kulturtidskrifter har hittills inte ingått i systemet. Dagstidningar och kommersiellt bärkraftiga tidskrifter gör det genom respektive branschorganisationer. Överlappningen med de kulturtidskrifter som beviljas bidrag genom kulturrådet är minimal, endast fyra fall kunde konstateras för bidragsbeviljade kulturtidskrifter under 2004. Medlemskap i en branschorganisation förutsätter att tidningen har den ekonomiska möjligheten att betala en årlig medlemsavgift och en serviceavgift, vilket många kulturtidskrifter inte har i dagsläget.

Med beaktande av detta, föreslår Folkpartiet liberalerna därför att regeringen tar initiativ till att skapa en organisation som kan tillvarata kulturtidskrifternas upphovsrättsliga intressen som part till detta avtal. För detta anslår vi medel för år 2007 och 2008 som ska användas för att kompensera skolor, universitet med mera för högre kostnader i Bonus Presskopia, 10 miljoner kronor vardera året. Vad den slutliga kostnaden kommer att bli är inte känt i dagsläget, varför medlen utgör en reservation. En lämplig schabloniserad beräkningsgrund måste tas fram under uppstarten.

Fel! Okänt namn på

Inrättandet av denna organisation och utvidgning av Bonus Presskopias avtal till att omfatta samtliga bidragsberättigade kulturtidskrifter skulle uppnå två saker. Dels skulle de kulturtidskrifter som ”återanvänds” flitigt och är en levande del av samhällsdebatten få en förstärkning av sina resurser som motsvarar deras betydelse som viktig arena för samtal och utbyte. Dels skulle det underlätta för ofta hårt ansträngda redaktioner och förlag att kunna publicera sådant material som är upphovsrättsskyddat och som annars inte kan publiceras i en kulturtidskrift för att rättighetsinnehavarna är rädda att gå miste om den skäligen ersättningen för kopiering.

Vad som här har sagts om stödet till kulturtidskrifter och skapandet av en paraplyorganisation för att tillvarata kulturtidskrifters upphovsrättsliga intressen inom Bonus Presskopia bör riksdagen ge regeringen till känna.

Liberaler älskar böcker

Det fria ordet utmanar. Vissa historiker hävdar att redan Caesar lät bränna 40 000 skriftrullar i biblioteket i Alexandria (48 f.Kr.) för att han fruktade dess innehåll. Under inkquisitionen flammade bokbålen, liksom i Hitler-Tyskland. Förtryckarna fruktar det fria ordet. För det fria ordet har kraft att förändra. Så länge böcker har funnits har böcker brunnit. Och så länge liberaler har funnits har liberaler brunnit för böcker.

Hävda bildningsidealet

Det förra sekelskiftet präglades av en strid för demokrati och sociala reformer, men också av strid för folkbildning mot okunnighet och fördomsfullhet. Hela folket skulle göras delaktigt i det kulturarv som dithills hade varit förbehållet ett litet privilegierat skikt. I denna process var liberala folkbildare drivande – och framgångsrika.

När vi i dag nås av signalerna om minskat läsande och bristande läsförståelse bland unga inser vi allvaret. För liberaler är det självklart att fortsätta verka för folkbildning. Läsandet har en stor betydelse för varje individs kunskapsutveckling genom hela livet. Vi måste locka fler till läsning – att fler ska känna lusten att vara bokslukare. Vårt budskap i både skol- och kulturpolitiken är alltså: Våga stå för bildningsidealet!

Mycket läsning av skönlitteratur

Läsning av skönlitteratur är en mycket viktig del i skolans uppgift att överföra vårt gemensamma bildningsarv. Att elever läser skönlitteratur är avgörande för att stärka barns och ungdomars fantasi och bildspråk.

En enda bok kan vara inkörsporten till ett liv med många läsoplevelser. Men läsning ger inte bara upplevelser och fantasi. Det har visat sig att länder som satsar på utbildning ofta har en bättre ekonomisk utveckling. På en allt-

Fel! Okänt namn på

mer flexibel arbetsmarknad blir kunskaper viktigare. Under senare år har kraven höjts i vårt samhälle. En förutsättning för att få arbete är att man kan läsa och skriva.

Biblioteken behövs också i IT-åldern

De senaste åren har många personer med bibliotekarieutbildning fått jobb i databranschen. Där finns en efterfrågan å deras förmåga att systematisera och sälla information samt deras breda bildning. Exemplet illustrerar det vi redan tidigare varit inne på, nämligen hur olika informationsteknologier behövs och kompletterar varandra. Det finns de som tror att Internet kommer att göra bibliotek obehövlige. Vi tror inte det. Även om alla böcker som utgivits skulle finnas tillgängliga på nätet – vilket knappast lär bli fallet under överblickbar tid – kommer biblioteken som kulturell miljö med kvalificerad personal för direkt rådgivning öga mot öga att behövas.

Därför utgör biblioteken, vid sidan om skolan, kärnan i det offentliga ansvaret för att ge människor goda möjligheter till ständig kunskapsinhämtning. Biblioteken ska vara lokala kunskaps- och kulturcentrum tillgängliga för alla. Bibliotekarierna är unika i sin förmåga att söka, samla och sälla informationsflödet. Det är ingen tvekan om att denna yrkesgrupp hör framtiden till. Det folkliga engagemanget för biblioteken är stort. Vi vet att biblioteken är den populäraste kulturinstitutionen. Samtidigt är det uppenbart att biblioteken ofta fört en tuff tillvaro under 1990-talet.

Vi tror att bibliotek aldrig blir omoderna. De är en kulturinstitution och kunskapsbank som har fortlevt genom årtusenden. Bibliotek är i dag en unik resurs i det lokala kultur- och folkbildningsarbetet. Här finns förutom skönlitteraturen, tidskrifter, referens- och facklitteratur. Här finns musik på band och cd, talböcker, litteratur på blindskrift och böcker för invandrare. Här finns böcker för barn och ungdom. Vi slår vakt om alla människors möjlighet till kostnadsfria boklån ur ett rikt bestånd.

När bibliotekslagen infördes var vi skeptiska. Vi såg risken att lagen – i stället för att lägga ett golv för kommunernas biblioteksverksamhet – skulle komma att ange själva nivån för denna. Dessutom var den ett intrång i den kommunala självstyrelsen. De senaste årens utveckling pekar dessvärre på att vi fått rätt. Alltför många bibliotek har försvunnit under den tid som lagen funnits. Det är svårt att ändra på detta lagstiftningsvägen. Det kräver lokala politiker med ett stort engagemang för biblioteken och den skriftliga kulturen. Biblioteksplaner formulerade med utgångspunkt i de lokala förutsättningarna och behoven kan vara ett viktigt verktyg för att stärka bibliotekens plats i kommunalpolitiken. Till slut ankommer det dock på varje förtroendevald i kommunerna att känna ansvar och engagemang för böcker, bildning och bibliotek.

Biblioteken och barnen

Det är viktigt att den unga generationen tidigt lär sig att uppskatta litteratur. Föräldrarna har ansvar för att barnen kommer i kontakt med barnböcker. Barn- och ungdomsavdelningar på folkbiblioteken – liksom skolbiblioteken – bör prioriteras högt i de kommunala bibliotekssatsningarna. Förskola och skola har nyckelroller, när det gäller att öppna dörrar till litteraturen för barn som inte växer upp i bokligt gynnade miljöer.

Det är bra att staten stöder folkbibliotekens inköp av barn- och ungdomslitteratur. Det behövs också uppenbart ett statligt stöd till små bibliotek. Folkpartiet föreslår därför en satsning om 24,5 miljoner kronor för inköp av böcker till dessa. Detta bör ges regeringen till känna.

Samarbetet mellan folkbiblioteken och skolan är viktigt. Alla barn i skolan bör få besöka folkbiblioteken och delta i bokprat. I de fall skolbibliotek och folkbibliotek är gemensamma är det viktigt att ta hänsyn till de särskilda behov som skoleleverna har för sin kunskapsinhämtning.

Avskaffa bibliotekslagen

Förra året beslutade riksdagsmajoriteten att skärpa bibliotekslagen och lägga på biblioteken och deras huvudmän ytterligare byråkratiska formaliteter rörande samverkan och framtagande av planer för verksamheten. Detta är ett utslag av övertro på centraliserad politisk detaljstyrning. Hela bibliotekslagen är ett utslag av misstro mot den kommunala självstyrelsen. Den riskerar att få till effekt att verksamheten fördyras och motverkar kommunernas möjlighet att bedriva en verklighetsanpassad verksamhet fokuserad på bibliotekens egentliga syfte. Riksdagen bör därför besluta att upphäva bibliotekslagen.

Kyrkoantikvarisk ersättning

Riksdagen beslutade i samband med att kyrkan skildes från staten att staten ska ge Svenska kyrkan ersättning för underhåll av kulturminnen. Denna ersättning fastslogs av riksdagen 1999 att omfatta ett belopp som skulle stiga gradvis från 50 miljoner kronor 2002 till 460 miljoner kronor 2009. Enligt detta beslut skulle ersättningen för 2006 uppgå till 250 miljoner kronor. I år har Socialdemokraterna brutit avtalet i och med att man bara har för avsikt att utbetala 235 miljoner kronor. 15 miljoner kronor fattas alltså.

Det är ett avtalsbrott och ett sviket löfte. Det handlar inte om att svenska kyrkan bett om pengar, utan det handlar för statens del om att hålla sin del av ett redan ingånget avtal. Att som statssekreterare Åhnstrand hänvisa till att man "lånar för att betala tillbaka kommande år" är inte relevant, för ett lån innebär att två parter kommer överens om belopp, ränta och återbetalningstakt. I detta fall har "låntagaren" ensidigt beslutat sig för detta.

Fel! Okänt namn på

Egentligen handlar det inte om något annat än att om man börjar tumma på ett ingånget avtal och ett år helt sonika beslutar sig för att hålla inne en del av de pengar som ingick i överenskommelsen, så befinner man sig på ett slutande plan. Nästa gång kanske ännu mindre betalas ut, ett annat år inget alls. Och då är vi väldigt långt borta från att samhället är med om att vårda vårt gemensamma kulturarv och våra kulturminnen såsom alla våra medeltida kyrkor, konstverk och byggnader som kyrkan förvaltar. Detta bör riksdagen ge regeringen som sin mening till känna.

Vårda kulturarvet

Att vårda kulturarvet innebär att bevara kunskap, idéer, föremål och miljöer som speglar äldre tiders livs- och samhällsformer. Kulturarvet ger perspektiv på vår samtid, nya idéer om hur vi kan forma vår framtid samt styrka att kunna möta det nya och främmande.

Sverige har länge brustit i vården av detta arv. Sådana försummelse är oåterkalleliga. Stora kulturvärden är i dag hotade av utplåning till följd av ett eftersatt underhåll. Därför måste en förbättring ske. Det finns ett stort behov av kompetent personal för att inventera, vårda och göra samlingar tillgängliga.

Satsning på museer

Museerna är en del av vårt gemensamma minne. Museerna utvecklar och förmedlar kunskap, bjuder upplevelser för alla sinnen och levandegör historien. Vid sidan av biblioteken är museerna den vanligaste kulturinstitutionen i kommunerna. Denna skatt måste bli mera synlig och utvecklingsmöjligheterna förbättras.

Regeringen föreslår viss ökning av anslagen till museerna. Bland annat 3 miljoner till Waldemarsudde, 2 miljoner till det fortsatta bevarandearbetet med regalskeppet Vasa och 2,5 miljoner till Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna.

Den stora satsning som regeringen synes göra inom kultursektorn och som säkerligen kommer även museerna till del är inte primärt en kultursatsning utan en arbetsmarknadspolitisk åtgärd, mer eller mindre frammanad på grund av en illa förd politik under många år. Under 2006 och 2007 anvisas 275 miljoner kronor per år för bl.a. reparation, vård, konservering och registrering av samlingar och föremål. Denna satsning är tidsbegränsad och bör enligt Folkpartiets uppfattning inte redovisas under kulturen.

Folkpartiet liberalerna föreslår stora långsiktiga förstärkningar jämfört med regeringen när det gäller stödet till museerna. Totalt sett, inräknat stöd till statliga museer såväl som regionala och speciella museer, lägger vi i denna motion fram förslag som innebär att museisektorn får ett tillskott om 41,5 miljoner kronor. (11 miljoner till de statliga museimyndigheterna, 3 miljoner specialdestinerat till Moderna Museet, 5 miljoner till de statliga museistiftel-

Fel! Okänt namn på

serna, 16,5 miljoner fördelas till de regionala museerna och 4 miljoner används för att öka anslaget för bidrag till vissa museer, utöver den anvisade permanenta förstärkningen till Drottningholms Teatermuseum.)

Detta menar vi väl rymmer väsentliga kvalitetshöjningar och särskilt insatser för vård av de eftersatta samlingarna. Dessutom måste satsningar göras för att garantera säkerheten på museerna. Regeringen bör återkomma till riksdagen med en plan för hur samlingarnas eftersatta underhåll ska åtgärdas och hur de ska vårdas i framtiden.

För att finansiera dessa ökade satsningar på museerna föreslog Folkpartiet i förra årets kulturmotion att reformen med fri entré skulle avskaffas, och vi kunde därigenom minska kostnaderna med ca 96 miljoner kronor. Nu föreslår vi att museerna själva ska få avgöra, om de ska fortsätta med fri entré eller inte. Däremot ser vi gärna att alla offentligfinansierade museer har fri entré för barn och ungdomar upp till 19 år. För detta anvisar vi 24 miljoner kronor under ett särskilt anslag. När det gäller kostnaden för fri entré, föreslår vi att museerna får behålla halva anslaget – 48 miljoner kronor.

Vidare bör Riksutställningars uppdrag att producera utställningar delvis kunna överföras på de större kommunala och regionala museerna. Riksutställningar ska i stället koncentrera sig på att bistå övriga delar av museiväsendet genom att aktivt medverka till att produktioner från andra museer når så långt ut i landet som möjligt. En annan viktig uppgift är att hjälpa till med internationella kontakter och att få verksamhet in i och ut ur landet. Uppdrag och resurser för produktion av utställningar överförs till kommunala och regionala museer. För detta ändamål bör anslaget till Riksutställningar minskas med 5 miljoner kronor.

Folkpartiet har också kraftfullt vänt sig emot att Riksutställningar ska omlokaliseras till Gotland, en åtgärd som med all säkerhet kommer att fördyra Riksutställningars verksamhet i övriga landet – förutom de stora kostnaderna för omlokaliseringen. Vi menar också att värdefull kompetens riskerar att gå till spillo genom omlokaliseringen.

Vad som här har sagts om satsningar på museernas kvalitet och samlingsvård i stället för fri entré bör riksdagen ge regeringen till känna.

Ansvar för den svenska fotoskatten

Fotografiets värde är obestridligt. Fotografiet skildrar vårt land, människorna och samhället från 1860-talet och framåt. Fotografiets värde som informationsbärare och historiskt dokument är lika värdefullt som andra historiska dokument och föremål som finns på museer, i arkiv och på bibliotek.

Nordiska museet har ansvaret för svenskt kulturhistoriskt fotografi, och läns museerna har det regionala ansvaret för den kulturhistoriska fotografien. Alla har stora samlingar, men ingen har personella eller ekonomiska resurser för att tillfredsställande kunna utföra sitt uppdrag.

Fotografien har en ojämförlig genomslagskraft. Den påverkar hela vår kultur och förändrar ständigt vår världsbild. Att analysera, utveckla och bevara detta kräver ett nationellt ansvarstagande. Flera förebilder för hur detta kan

Fel! Okänt namn på

organiseras finns utomlands. Folkpartiet föreslår därför att det i Sverige skapas en nationell mötesplats som tar ett samlat ansvar för bevarandet av den svenska fotoskatten. Vad som här sagts om fotoskatten bör riksdagen ge regeringen till känna.

Prioritering av vissa mindre museer

Nordiska Akvarellmuseet är en gemensam satsning av den ideella organisationen Nordiska Akvarellmuseet, Västra Götalandsregionen och Tjörns kommun. Projektet har rönt stort intresse i hela Norden. Museet, som invigdes 2000, är det första i sitt slag i Europa och har stor kulturpolitisk betydelse. På kort tid har museet etablerat sig som en betydelsefull konstinstitution. Det bedriver ett kraftfullt utvecklingsarbete inom det konstpedagogiska fältet och tar här ett ansvar som närmar sig det man förväntar sig av de statliga museerna. Det är viktigt att Sverige markerar sin positiva inställning till både museet och den övriga verksamheten genom att staten medverkar till driften av verksamheten via statsbidrag direkt från statsbudgeten. Folkpartiet föreslår därför att Nordiska Akvarellmuseet erhåller 2 miljoner kronor i statsbidrag från och med år 2006 inom ramen för anslaget Regionala museer.

Folkpartiet föreslår en ökning av anslaget till Marionettmuseet med 500 000 kronor inom ramen för det ökade anslaget till Regionala museer. Till följd av dessa åtgärder föreslår vi en ökning av anslaget till Regionala museer med 2,5 miljoner kronor.

Vad som här sagts om bidrag till Nordiska Akvarellmuseet och Marionettmuseet bör riksdagen ge regeringen till känna.

Utställning av museiföremål och fornyfynd

När fornyfynd av stort värde hittas, placeras de i Stockholm, ofta på Historiska museet. Enligt lag kan fornyfynd dock överlåtas eller lånas ut till ett museum som åtar sig att vårda fornyfyndet på ett tillfredsställande sätt. Ett skäl för Historiska museet att avstyrka en ansökan om att få "låna" ett fornyfynd kan exempelvis vara att fyndet har nationellt intresse och bör vara tillgängligt för forskare eller att föremålstypen från regionen saknas i de nationella samlingarna. Ett annat skäl kan vara att det nya fyndet hör ihop med föremål från samma fyndplats som redan finns på Historiska museet och att samtliga fynd från en fyndplats bör hållas ihop. Folkpartiet anser att det inte är tillräckligt att konstatera att föremålen kan lånas ut. De ska också kunna visas i närheten av fyndplatsen.

När museer ute i landet vill låna föremål från de centrala museerna, har det visat sig att eventuella avslag på sådana förfrågningar inte kan överklagas till högre instans på samma sätt som gäller vid s.k. fyndfördelning av fornyfynd. Om exempelvis ett länsmuseum önskar behålla ett påträffat fornyfynd men fått avslag på en sådan framställning, kan nämligen Riksantikvarieämbetets beslut

Fel! Okänt namn på

omprövas av regeringen. En liknande besvärsordning bör finnas även när de regionala museerna vill låna föremål från något centralt museum.

Den nuvarande beslutsordningen riskerar att leda till onödiga motsättningar mellan centrala och regionala intressen. Folkpartiet anser därför att det är mycket önskvärt att finna en beslutsordning som innebär att en från parterna fristående instans svarar för lämplighets- och intresseavvägningen.

Vi anser således att en översyn bör göras av beslutsordningen i frågor som rör dispositionen av det nationella kulturarvet för att finna nya och mer ändamålsenliga former. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Exploatering

När en fastighetsägare önskar uppföra en byggnad eller annan anläggning under vilken det anses finnas antikvariska fornlämningar tvingas utföraren av anläggningsarbetet att betala kostnaderna för detta, kostnader som ofta blir avsevärda. Den s.k. exploatören är ensam ansvarig för att bära de kostnader som kan uppstå vid en arkeologisk undersökning. Risken är stor att exploatören, för att undgå stora undersökningskostnader, frestas att förstöra påträffat fornyfynd genom att gräva eller spränga bort det, vilket är en olaglig handling. På så vis kan ovärderliga historiska fynd för all framtid gå om intet. Det finns också risk för att kommuner eller andra avstår från att bygga på grund av de höga kostnaderna för arkeologiska utgrävningar, trots att behovet av byggnation är stort.

Mot denna bakgrund föreslår Folkpartiet att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om hur den statliga ersättning som utgår till exploatören skall kunna förbättras, för att möta kostnaderna i samband med utgrävningarna.

Dialektordboken

I ett riksdagsbeslut från 1983/84 beslutas att riksdagen till Dialekt- och ortnamnsarkiven anvisar ett anslag för att få fram en ordbok över Sveriges dialekter. Arbetet påbörjades redan 1954 på initiativ av Kungl. Gustav Adolfs Akademien för svensk folkkultur och beslutet innebar att utgivningen av ordboken borde påbörjas budgetåret 1985/86.

Enligt kulturutskottets bedömning då borde arbetet vara klart omkring år 2030. Antagandet byggde på att riksdag och regering fortlöpande anslog medel. Nu förefaller det som om arbetet med dialektordboken håller på att gå i stå. Folkpartiet anser det därför nödvändigt att riksdagen öronmärker medel för detta arbete. Folkpartiet vill anvisa en miljon kronor över regeringens förslag från och med 2006 under anslag 28:3 för att fullfölja åtagandet rörande dialektordboken. Detta bör riksdagen ge regeringen som sin mening till känna.

Fel! Okänt namn på

Stimulera barns och ungdomars kulturintresse

Barn och ungdomar ska ha god tillgång till ett rikt kulturutbud och vara prioriterade i kulturpolitiken. Genom barnen kan vi lägga grunden för framtidens nya kulturmönster. Bland dem som är unga i dag finns den kulturellt medvetna publiken i framtiden och här finns framtidens kulturskapare. För många ungdomar är kultur intimt förknippad med en livsstil. Kultur blir därför en del av identiteten.

Kulturen kan också utgöra en värdefull motvikt till de ökande våldsskildringar som i dag är lätt tillgängliga för barn genom tv, video, Internet samt dataspel.

Behovet av upplevelser är en viktig del av ungdomars vardag. Här kan den professionella konsten få stor betydelse och bli ett komplement till det kommersiella utbudet.

Fri entré på museer för barn och ungdomar

För barns och ungdomars intresse för museernas samlingar och utställningar spelar museipedagogerna en viktig roll. Folkpartiet liberalerna vill i stället för att tvinga alla de statliga museerna att ha fri entré för alla, att alla museer som det offentliga ger stöd till, inklusive regionala och kommunala museer, ska införa fri entré för barn och ungdomar upp till 19 år.

Vi beräknar, utifrån egna undersökningar av ett antal museers intäkter, att detta ger ett genomsnittligt bortfall på omkring 25 procent av entréintäkterna. Men museerna har väldigt olika andel barn och ungdomar bland besökarna, från ca 10 procent upp till nästan 45 procent, och också väldigt olika avgiftssystem. Vissa har redan gratis eller starkt rabatterat inträde för barn och andra har det inte.

Med fri entré för barn och ungdomar är det mycket stor sannolikhet att besöksantalet ökar. Detta kommer då att påverka museerna mycket olika med hänsyn till deras personalresurser, lokaler med mera. För de statliga museer som redan infört fri entré är detta inte något problem. Övriga museer bör kompenseras för merkostnaderna och inkomstbortfall. För detta har vi beräknat 24 miljoner kronor i vår budget. Bland annat för att finansiera detta gör vi en besparing under politikområde 29 Ungdomspolitik med 10 miljoner kronor.

Musik- och kulturskolor

Musik- och kulturskolorna ger barn och ungdomar möjlighet till mer individuellt kulturutövande och främjar deras förståelse av kultur. Ett exempel är att flera frontfigurer i Sveriges nya exportnäring, musikbranschen, har vittnat om att den kommunala musikskolan var betydelsefull i deras utveckling. Folkpartiet anser att musik- och kulturskolornas verksamhet ska stödjas och stimule-

ras så långt som möjligt. Det gäller mer att delta i kulturen än att ta del av den.

Förenta nationernas barnkonventions artikel 31 handlar om barnets rätt till vila och fritid, lek och rekreation. Konventionen är tydlig när den konstaterar att barnets utveckling hindras om barnet inte får möjlighet att leka. Artikeln belyser även barnets rätt att fritt delta i det konstnärliga och kulturella livet och betonar att länder som skrivit under konventionen ska ”uppmuntra till-handahållandet av lika möjligheter för kulturell och konstnärlig verksamhet”. I och med att undervisningen sker utanför ordinarie skoltid och ligger utanför läroplanen är det dock möjligt för kommunerna att ta ut avgifter, fast det kan innebära en stor kostnad för det enskilda barnet. Kommunerna har naturligtvis begränsade resurser och måste prioritera mellan de uppgifter som är ålagda dem. Men med tanke på musik- och kulturskolornas stora betydelse för kulturell verksamhet och barnkonventionens innehåll vore det önskvärt med en översyn av hur den kommunala avgiftspolitikerna påverkar barnens möjlighet till individuellt kulturutövande.

Vad som här har sagts om att stimulera barns och ungdomars kulturintresse bör riksdagen ge regeringen till känna.

Det offentliga rummet

Arkitektur och stadsbyggnad vittnar inför framtiden om olika epokers estetiska värderingar. Det är därför viktigt för varje generation att ställa krav på den offentliga arkitekturen, på stadsrummets gestaltning, på den estetiska utformningen av infrastrukturen och andra anläggningar. Ny arkitektur ska berika och förnya den befintliga miljön men samtidigt utgå från den äldre bebyggelsens värden, de naturgivna förutsättningarna och helhetsmiljön. Kulturhistoriska och estetiska värden i befintliga miljöerna ska tas till vara och förstärkas.

Graffiti utgör ett svårt kulturpolitiskt dilemma. Det är en konstyttring, men dess utövare är tyvärr ofta kriminellt belastade och medverkar till en nedsmutsning och ett förfulande av stadsmiljön. Att den kriminella kopplingen är så stark, har lett till att hittillsvarande försök att inlemma utövarna i en laglig verksamhet som regel misslyckats. Bland graffitins utövare finns ståndpunkten att den symboliserar kampen om det offentliga rummet. Folkpartiet liberalerna menar att samhället bör erkänna graffitins värde som konst men att det aldrig får råda någon tvekan om att graffiti liksom andra konstformer måste utövas inom lagens ramar. De kommuner, fastighetsägare, trafikföretag m.m. som drabbas av skadegörelse i form av olaglig graffiti måste kunna känna stöd i sitt arbete för att freda det offentliga rummet. Samtidigt måste de graffitikonstnärer som vill utöva sin konst i lagliga former ges förutsättningar för detta. Även fortsättningsvis måste därför ansträngningar göras för att få graffitins utövare att bedriva verksamheten på lagligt sätt.

Den konstnärliga utsmyckningen måste fortsätta att uppmärksammas vid offentligt byggande. Den funktionella konsten, dvs. design och utsmyckning

Fel! Okänt namn på

av föremål i det offentliga rummet, såsom papperskorgar, teleskåp, trafikstolpar etc., förtjänar en större satsning. Dock är en hel del av dessa insatser inte statens direkta kostnadsansvar, utan landsting och kommuner har också ett stort ansvar. Folkpartiet har tidigare uttryckt att anslaget med anledning av ett ökat lokalt och regionalt ansvar kan minskas med 10 miljoner kronor. Regeringen föreslår en minskning av anslaget till följd av omprioriteringar och generell reduktion med 412 000 kronor. Vi anser att anslaget bör minskas med 7 miljoner kronor utöver den av regeringen föreslagna minskningen. Detta bör ges regeringen till känna.

Inköp av konst

Inköp av offentlig konst är en grannliga uppgift, som vållat en hel del huvudbry och motsättningar inom Konstsverige. Det är angeläget att begreppen reds ut och att man tar till vara de rekommendationer om åtgärder som Konkursverket och Nämnden för offentlig upphandling givit. Det är angeläget att konkurrensen ökar och fungerar och att alla konstnärer får möjlighet att lämna anbud, oberoende av om man är medlem i någon fackorganisation eller inte. Detta gäller även inköp av konstverk för utsmyckning av det offentliga rummet.

All upphandling av offentlig konst till statliga byggnader sköts av Statens konstråd. Praxis är att en summa motsvarande en procent av byggnadskostnaden avsätts till konstnärlig utsmyckning. Därigenom blir Statens konstråd en av de viktigaste konstbeställarna i landet.

En stor del av det övriga offentliga stödet till konstnärerna fördelas via Konstnärsnämnden. Folkpartiet liberalerna menar att det bör göras en genomgripande analys av hur stöd till verksamma konstnärer och det offentliga inköp av konst har fördelat sig under den senaste tioårsperioden. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Förstärk visningsersättningen

Situationen för bildkonstnärer och konsthantverkare är ansträngd. Det finns många utredningar som exemplifierar att denna grupp ofta har en mycket låg livsinkomst, och ofta behöver såväl ett yrke vid sidan om konstnärskapet som andra sätt att komplettera sin konstnärliga verksamhet med stipendier med mera. Genom att bildkonstnärer och konsthantverkare i regel inte kan erhålla någon ersättning motsvarande författares royaltyn eller liknande, gör att även rätt framgångsrika konstnärer kan ha en ansträngd ekonomisk situation. För att i någon mån råda bot på detta, finns systemet med individuell visningsersättning.

Anslaget till visningsersättningen uppgick under 2005 till strax under 23 miljoner kronor. Folkpartiet anslår medel för att förstärka den individuella visningsersättningen under anslag 28:20 med 10 miljoner kronor från och med 2006.

System för upphovsrättslig ersättning, stipendier och bidrag

Kultursektorn har en rad konstruerade system för att fördela ersättningar till kulturskapare som ligger vid sidan om den marknadsmässiga uppgörelsen mellan avnämare och leverantör. Detta är ett viktigt kulturpolitiskt komplement till marknadsbaserad ersättning. Formerna är varierande och svåröverblickbara. En del är rena belöningsystem, i form av bidrag eller stipendier, medan andra skapar sekundära ersättningsystem för ideella eller upphovsrättsliga intressen som ej fullt ut tillfredställs på marknaden.

I motionen om konstnärernas villkor går vi närmare in på dessa ur individens perspektiv. Men det har riktats kritik mot tendenser till monopolism och korporativism mot flera av de organisationer som på olika sätt är involverade i dessa system. Hur ersättningar betalas och till vem, är föremål för segslitna tvister och motsättningar.

Det är mycket angeläget att regeringen gör en översyn av helheten av dessa system, från bibliotekersättning till stipendiefördelning till individuella visningsrätter till det nyligen införda droit de suite. Konstruktionen av Bonus Presskopias avtal med skolor, myndigheter med mera bör också granskas utifrån dessa utgångspunkter. En sådan genomgripande översyn bör igångsättas snarast. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Kunskap och bildning

Alla människor har rätt till kunskap och information. Bildning har under senare år nedvärderats. Detta vill vi ändra på. Respekten för kunskap måste få en renässans. En reformation av skolan är en hörnsten i detta arbete, en aktiv kulturpolitik är en annan. Kunskap är frihet, såväl för den enskilde som slipper lita på auktoriteter, som för samhället i stort som kan ta upp kampen mot populism och auktoritära läror.

Skolan är en av samhällets viktigaste kulturinstitutioner, som ska förmedla kunskap och bildning. En kreativ miljö där eleverna får skapa själva är en viktig förutsättning för lärande. Genom skolan kan också alla barn och ungdomar nås av professionella kulturutövare och därigenom få se och höra t.ex. teater, film och musik av hög kvalitet. Alla barn och ungdomar bör också under sin skoltid få några skönlitterära böcker som gåva som kan följa dem genom livet, liksom årligen ta del av musikupplevelser i form av t.ex. konserter och teaterföreställningar.

Studieförbunden

Studieförbunden utgör ett viktigt nav i kulturens infrastruktur. Genom studieförbundens rikstäckande nätverk skapas diskussioner, debatter, föreläsningar,

Fel! Okänt namn på

studiecirkel och utställningar över hela landet. Den lokala närvaron gör studieförbunden unika i sina möjligheter att arrangera kulturaktiviteter även på mycket små orter. Studieförbunden hör till civilsamhällets viktigaste aktörer, inte minst för människor som av olika anledningar lever i utsatta situationer.

Studieförbundet Vuxenskolan – där Folkpartiet är en av grundorganisationerna – är t.ex. landets största kulturarrangör med över 50 000 studiecirkel med 500 000 deltagare per år och med 30 000 kulturarrangemang per år med över 2 miljoner deltagare.

Även om vi inte vill se en utveckling som leder till att staten tar ett ökat ansvar för amatörculturens verksamheter, så belyser såväl utredningen *Vem får vara med? En belysning av folkbildningens relation till icke-deltagarna* (SOU 2004:51) som flera av delbetänkandena i utvärderingen av studieförbund och folkhögskolor, SUFO 2, att det är brister i helhetsansvaret för amatörculturen. Folkpartiet anser att det huvudsakliga ansvaret för stöd till amatörculturen är en lokal och regional fråga. Vi är i stort sett nöjda med att studieförbunden inrymmer en stor del av amatörculturen i Sverige, dels genom studiecirkelsverksamhet, dels i form av att arrangera eller erbjuda lokaler åt kulturella evenemang, men kan instämma i att ansvarsförhållandena många gånger är oklara. Regeringen har aviserat sin avsikt att lägga fram en proposition under våren 2006 med anledning av de ovan nämnda utredningarna. Vi återkommer i det sammanhanget med våra yrkanden.

Folkbildningsrådet har fått statens uppdrag att fördela folkbildningsanslaget till studieförbund och folkhögskolor. Genom ett principbeslut har rådet låst fast anslagen på ett sätt som missgynnar studieförbund i tillväxt. Detta anser Folkpartiet liberalerna är olyckligt. Nya satsningar, nybildade studieförbund samt olika samverkansprojekt som inleds berättigar inte till stöd från folkbildningsanslaget förrän ett år senare.

Förhoppningsvis kommer dessa problem att lösas i den aviserade propositionen. Detta bör ges regeringen till känna.

Folkhögskolorna

Den liberala synen på bildning utgår ifrån kunskapens egenvärde, det fria kunskapssökandet och kvalitet i undervisningen. Dessa grundsatser är generella och kan appliceras på utbildning i många olika former. Av naturliga skäl har grundskola, gymnasieskola och universitet och högskola kommit i fokus. Men folkhögskolorna har också en betydelsefull roll i bildningshänseende.

Kunskap som egenvärde. Förmedlandet och utvecklandet av kunskap kan inte enbart mätas i kortsiktiga nyttotermer. De nya insikter som kunskapssökandet ger berikar de enskilda människorna och bidrar till att stärka det gemensamma intellektuella kapitalet. Ett samhälle som inte tar till vara och uppmuntrar människors strävan efter kunskap förtvinar.

Frihet. Folkhögskolorna har som självständiga bildningsinstitutioner stor frihet att själva bestämma innehåll och arbetsformer för sin undervisning, fritt från centralstyrning och politiska pekpinnar.

Kvalitet. Kvantitativa planmål, i form av exempelvis hur många studerande som folkhögskolan når, kan inte användas för att mäta undervisningens kvalitet. Folkhögskolornas undervisningsform ger lärare tillräckligt med tid för undervisning och eleverna tillräckligt med tid för ifrågasättande och reflekterande under inläringen.

Folkhögskolorna fyller ofta nischer som det offentliga utbildningsväsendet inte kan eller ska fylla. Deras roll bör uppvärderas och resurserna för undervisningen förstärkas så att fortsatt utveckling av deras speciella pedagogiska former inte blir eftersatt.

Ett problem som vi här vill uppmärksamma är den nya situation som uppkommit genom att de baltiska länderna och Polen blivit medlemmar i Europeiska unionen. Flera folkhögskolor, bl.a. Väddö folkhögskola, har utvecklat ett omfattande och väl fungerande samarbete med motsvarande utbildningar på andra sidan av Östersjön, delvis finansierat genom bidrag från Svenska Institutet, Sida och Nordiska rådet. Genom att de baltiska länderna och Polen nu är medlemmar i EU, har dessa bidragsmöjligheter försvunnit. Några nya finansieringsformer t.ex. med bidrag från EU – vilket var tanken – har inte skapats. Därigenom riskerar ett angeläget samarbete i fråga om utbildningar t.ex. för hållbar utveckling i Östersjöregionen att behöva upphöra. Vi föreslår därför att regeringen ser över möjligheterna till finansiering av fortsatt samarbete mellan svenska folkhögskolor och motsvarande utbildningar i de baltiska länderna och Polen.

Under en rad år har mycket litet hänt med anslagen till folkhögskolorna. Fler och fler signaler har nått oss nu om att resurserna inte längre räcker till för att nå de högt uppställda målen i de former som är folkhögskolornas särskilda styrka. Folkpartiet liberalerna föreslog därför i förra årets kulturmotion en ökning av anslaget till folkhögskolorna med 31 miljoner kronor. Med anledning av den aviserade propositionen om folkbildningen föreslår regeringen i årets budgetproposition endast marginella förändringar för folkhögskolorna. Vi konstaterar med tillfredsställelse att verksamheten undantas från den generella reduktionen med 0,6 procent. Vi föreslår därför för närvarande ingen ytterligare anslagsökning utöver den pris- och löneomräkning som regeringen föreslog detta år. Detta bör ges regeringen till känna.

Hemslöjden

I årets budgetproposition föreslås att i fråga om riksksulenterna avser regeringen att låta Nämnden för hemslöjdsfrågor bestämma inriktningen för den konsulent som i dag verkar som spetskonsulent. Vi vänder oss emot att den enda spetskonsulent som finns i landet riskerar att dras in. Vi föreslår således att riksdagen ger regeringen till känna vad som ovan sägs om spetskonsulenten.

Fel! Okänt namn på

Kultur för alla

Kulturen ska vara tillgänglig för alla människor. Detta kräver en bredd i kulturutbudet som tillfredsställer människors olika behov. Kulturlokaler ska vara tillgängliga för funktionshindrade. Uttrycksformer som människor med olika funktionshinder kan tillgodogöra sig ska stödjas. Informationstekniken kan utnyttjas mer för att göra kulturutbudet tillgängligt för fler.

Bygdegårdarna bidrar till att kulturarvet hålls levande och utgör viktiga samlingspunkter på många orter i Sverige. Det är viktigt att de är tillgängliga för personer med funktionshinder. Kulturens lokaler är bland de viktigaste mötesplatserna och måste vara öppna för alla.

Kultur och hälsa

Kultur kan läka och stärka. Vi behöver sjukvård för att överleva, men kulturen har vi för att det ska vara någon mening att överleva. Äldre och funktionshindrade måste också ha rätt till kulturella upplevelser. Till exempel medför böcker och musik aktivering och god livskvalitet. Därför måste uppsökande verksamhet ha en stark ställning inom kulturpolitiken. Det kan ske både genom direkta insatser och genom att vård- och omsorgspersonal blir förmedlare.

Det börjar bli allmänt erkänt att kulturella aktiviteter har en positiv effekt på hälsa och välbefinnande, på samma sätt som idrott och annan friskvård. Genomförd forskning pekar också i samma riktning. Det har under många år varit möjligt för arbetsgivare att subventionera anställdas kostnader för friskvård och motion. Folkpartiet menar att det vore värdefullt om regeringen utredde vilka effekter en motsvarande form av subvention för kulturella aktiviteter skulle kunna få. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Kultur- och språkstöd till invandrare och minoriteter

Kulturen kan skapa bryggor mellan människor. Ett kulturliv med mångfald är också ett effektivt vapen mot intolerans och fördomar. Det kan öka förståelsen och minska rädslan för människors olikheter. I ett rikt kulturliv ges också många människor möjlighet att uttrycka sig. Allt detta är mycket viktigt i det mångkulturella land Sverige är i dag. Inom kulturlivet måste det finnas en stor medvetenhet om att även det icke-traditionellt svenska ska få utrymme.

Kulturpolitiken för de nationella minoritetsgrupperna och invandrarna behöver utvecklas. Invandrare och minoriteter behöver få ett större utrymme i svenskt kulturliv och ska ges ökat stöd för att värna sina språkliga och kulturella identiteter. Stödet kan exempelvis gå till medier som särskilt riktar sig till invandrar- och minoritetsgrupper, inrättande av kulturcentrum och utgiv-

ning av litteratur på andra språk än svenska. En förstärkning av invandrades och minoriteters kulturer ger också ökade möjligheter till dialog och kommunikation mellan olika grupper i samhället.

Folkpartiet konstaterar med tillfredsställelse, att regeringen föreslår ett bidrag till verksamheten med Sverigefinska biblioteket med 1 miljon kronor.

Glädjande nog har regeringen också anvisat 3 miljoner kronor för satsningar inför mångkulturåret 2006. Detta ligger i linje med vad Folkpartiet förordat tidigare år om ett anslag för möte mellan kulturer.

Samisk kultur och Sametinget

Sverige verkar gärna för stärkta rättigheter för minoriteter i andra länder, men är ganska dåligt på att genomföra samma saker hemma. En fråga som är särskilt bekymmersam är samernas kulturella rättigheter inom Sverige. Bildandet av Sametinget var ett stort steg framåt, men så mycket mer har inte hänt på många år. Det mesta hamnar i en till synes oändlig kedja av utredningar. Varje årtionde har haft en stor utredning om samiska frågor kulturellt, rättsligt och/eller näringsmässigt. Den ena utredningen har fött den andra.

Sveriges svårigheter att komma till skott med konkreta förslag och erkännande av ursprungsfolken kritiserades av FN:s rasdiskrimineringskommitté (CERD) år 2000 och upprepas nu av Europakommissionen mot rasism och intolerans (ECRI) i den nyligen presenterade andra rapporten om Sverige.

Folkpartiet menar att samefrågorna hanteras dåligt. Visserligen är flera frågor komplicerade, inte minst äganderättsliga frågor om rätt till mark och skogsområden, och debatten väcker starka känslor på båda sidor. Det är dock inte acceptabelt att frågorna begravs i utredningar.

På kulturens område menar Folkpartiet att det vore förhållandevis enkelt att stödja den samiska kulturen genom att ge Sametinget utökade befogenheter och möjlighet att kanalisera ekonomiska resurser till kulturaktiviteter i samarbete med de centrala statliga kulturmyndigheterna.

Ökade resurser till trossamfunden

Folkpartiet anser att trossamfundens stora ansvarsområde motiverar en höjning av anslaget. Regeringen föreslår en minskning av anslagen med 518 000 kronor till följd av omprioriteringar och en generell reduktion. Vi föreslår i stället att detta anslag höjs med 10 miljoner kronor.

Sjukhuskyrkan tillhör ett av de områden där vi menar att det behövs en förstärkning av resurserna. Sjukhuskyrkan bedrivs ekumeniskt av de kristna kyrkorna och samfunden i vårt land. De som arbetar i sjukhuskyrkan genomgår en omfattande fortbildning efter sin grundutbildning till präst, pastor eller diakon. Denna utbildning håller mycket hög kvalitet. Den löper i regel över ett par års tid och den är skraddarsydd för sjukhuskyrkan. Alla tjänster som sjukhuspastorer är lokala. Församlingar eller ett ekumeniskt råd som fungerar

Fel! Okänt namn på

som arbetsgivare. Den ursprungliga tanken var att statsbidraget skulle täcka hälften av kostnaderna. Så är dock inte fallet i dag. Därför är det väsentligt att sjukhuskyrkan kan ges ökade statsbidrag samt också att ekonomiskt stöd kan ges till andra religioner för att ge dem möjlighet att medverka i den andliga vården på våra sjukhus.

Övrigt

En nationell institution av stor betydelse är Svenska Akademien och dess verksamhet, där i synnerhet finansieringen av utgivningen av Akademiens ordbok är ett överhängande problem. Sedan beslutet om att lägga ned Post- och inrikes tidningar fattades har frågan hängt i luften och bereds inom Näringsdepartementet. Frågan om den långsiktiga finansieringen av ordbokens utgivning måste få en lösning. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag på en långsiktig finansiering av utgivningen av Svenska Akademiens ordbok.

Måltidens betydelse

Måltiden har utvecklats från att vara en nödvändighet för överlevnad till att ibland vara en helhetsupplevelse där alla sinnen finns med: syn, hörsel, smak, lukt och känsel. Det behövs en motvikt till snabbmatskulturen. En sådan har byggts upp i Grythyttan genom den högskoleutbildning för restaurangnäringen som utvecklats vid Örebro universitet. De har etablerat Måltidens Hus i Grythyttan och det har blivit av stor betydelse för Hällefors kommun i tillväxthänseende. Åter ett exempel på vad kulturen kan ha för betydelse, när man vågar satsa intresse, engagemang och pengar.

Måltidens Hus har alla förutsättningar att kunna utvecklas vidare genom att vara ett måltidscentrum för forskning och utveckling, men också för att spegla måltidens historia genom tiderna. Mot denna bakgrund anser vi även i år att riksdagen bör ge regeringen till känna att utreda och pröva förutsättningarna för ett nationellt centrum för måltiden med både bakåt- och framåtblickande verksamheter.

Riksantikvarieämbetets uppdragsverksamhet

Folkpartiet menar att Riksantikvarieämbetets (RAÄ) verksamhet bör renodlas, främst genom att uppdragsverksamhet inom framför allt arkeologin som nu förekommer bör avskiljas från myndighetsverksamheten, som en nu tillsatt utredning ska se över. Uppdragsverksamheten bör konkurrensutsättas i högre grad. Vi anser dock att det är fullt rimligt att redan nu i avvaktan på den tillsatta utredningens resultat, kräva att uppdragsverksamheten ska vara självfi-

nansierande fullt ut. Regeringen har glädjande nog i år gått på Folkpartiets linje från förra året.

Folkpartiet motsätter sig flytten av RAÄ till Gotland. Den medför stora kostnader och en omfattande kompetensförlust. Undersökningar bland personalen har visat att endast ca 10 procent av de anställda är beredda att följa med. Därigenom går mycket av det kunnande och den erfarenhet som nu finns inom RAÄ förlorat. Det gäller alltså att börja bygga upp verksamheten nästan från början, anställa personal och utbilda den. Det kommer att dröja flera år innan RAÄ blir fullt funktionsdugligt igen.

Omvandling av myndigheten Levande historia

Skapandet av myndigheten Levande historia hade Folkpartiets stöd, utom i fråga om i vilken form verksamheten ska bedrivas. När nu myndigheten startat sin verksamhet och vi kan se att den utgör ett värdefullt bidrag till den svenska kulturen och politiska debatten är det därför dags att åter aktualisera frågan om i vilken form denna viktiga verksamhet bedrivs.

Det är av flera skäl olyckligt att det är en statlig myndighet som sköter information och opinionsbildning kring dessa frågor och särskilt kring dokumentation och kunskapsöverföring som rör Förintelsen. Vi menar att det vore lämpligt om verksamheten i stället bedrevs i form av en stiftelse, där även andra än den svenska staten är huvudmän. Därför menar vi att en utredning bör tillsättas som kommer med förslag om Levande historias övergång till en stiftelse.

Folkpartiet föreslår också att ett permanent nordisk-baltiskt fredsmuseum inrättas för undervisning och forskning om 1900-talets historia i Norden och Baltikum. Det dramatiska 1900-talet i Norden och Östersjöområdet är ingens beskrevet och dokumenterat på ett samlat sätt. Museets verksamhet bör samordnas med universitetsinstitutioner och museer med likartad inriktning. Inom ramen för detta museum bör lämpligen också Raoul Wallenbergs insatser för judar och andra under andra världskriget belysas. Museet bör förslagsvis anknytas till myndigheten Levande historia. Den utredning som vi ovan föreslagit om omvandling av myndigheten Levande historia till stiftelse bör få i uppdrag att också överväga inrättandet av ett permanent nordisk-baltiskt fredsmuseum i anslutning till Levande historia. I avvaktan på resultatet av den av oss föreslagna utredningen föreslår vi att Forum för levande historia inte ska få sitt anslag minskat för 2006. Den minskning som regeringen föreslår med 2,5 miljoner kronor till följd av omprioriteringar ska alltså återföras till anslaget.

Avskaffa filmcensur för vuxna

Förhandsgranskningen av vuxenfilmer ska avskaffas. Enda skälet till statlig granskning av film skall vara att sätta åldersgränser för den granskade filmens publik. Det skulle innebära att biofilm som inte har granskats ej heller får

Fel! Okänt namn på

visas för barn och ungdom. Ytterligare en åldersgräns på 18 år bör införas. Genom förslaget minskar Statens biografbyrås uppgifter avsevärt, varför dess anslag kan dras ned med 3,5 miljoner kronor. Detta bör ges regeringen till känna.

Det är viktigt att Våldsskildringsrådet fortsätter att vara aktivt i arbetet med skadliga vålds- och pornografiskildringar. Även andra insatser med samma ändamål inom andra samhällssektorer, t.ex. i skolan och i ideella organisationer ska stödjas.

Babybio

Det visas på olika håll i Sverige s.k. babybio. Där får föräldralediga mammor och pappor möjlighet att på dagtid ta med sig småbarn i barnvagn på bioföreställningar. Denna bioform med anpassad ljudnivå och paus för matning och blöjbyte upplevs som mycket positiv av föräldralediga.

Eftersom de åldersgränser som gäller för många filmer ska tillämpas också på nyfödda barn i vagn, är det i dag olagligt att visa barnförbjudna filmer eller filmer med elvaårsgräns på babybio. Denna lag är märklig och har ingen legitimitet. Det är ju föräldrarna som ska se filmen, inte bebisarna. Folkpartiet anser därför att lagen måste ändras så att föräldralediga mammor och pappor kan ta med bebisar i vagn på barnförbjudna filmer och filmer med elvaårsgräns.

Avskaffa tv-avgifterna

Finansiering genom tv-avgifter kommer i längden inte att kunna fungera som intäktskälla för public service. Ett skäl till detta är att systemet med tv-avgifter inte är teknikneutralt. Att betala för innehav av mottagare (en tv-apparat) är inte tidsenligt, eftersom mottagare är ett mycket vidare begrepp numera. Det går t.ex. att se på tv genom datorn. Apparater som inte uppenbart är en tv, och som användaren kanske inte ens är medveten om omfattas av avgiften för att de innehåller en enhet som kan avkoda samma signaler, är avgiftsbelagda, ökar kontrollproblemen, och legitimiteten i det nuvarande systemet minskar. Svårigheterna med att definiera vad avgiften omfattar kommer bara att växa. Det är dags att söka sig till ett nytt system. Medan vi fortfarande lever i det gamla systemet motsätter sig Folkpartiet höjningar av tv-avgifterna. Vi anser därför att riksdagen bör avslå regeringens förslag till ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift.

Slutord

Ur kulturen ska den enskilde kunna växa genom att ta emot inspiration, kunskap och stimulans. Vi menar att en aktiv kulturpolitik leder till ökad livskvalitet för människor i vårt land. Kulturpolitikens övergripande mål är att stärka

Fel! Okänt namn på

humanismens och demokratins ideal i vårt samhälle. Ett samhälle med ett rikt kulturliv leder till fria och medvetna medborgare, som med engagemang, vidsynthet och kraft kan skapa en positiv framtid för Sverige.

Stockholm den 5 oktober 2005

Lars Leijonborg (fp)

Bo Könberg (fp)

Marita Aronson (fp)

Martin Andreasson (fp)

Erik Ullenhag (fp)

Yvonne Ångström (fp)

Cecilia Wikström (fp)

Anna Grönlund Krantz (fp)

Tobias Krantz (fp)

Ulf Nilsson (fp)

Karin Pilsäter (fp)

Lennart Kollmats (fp)

Hans Backman (fp)